

ժուռատան սպազութեան երբ տեսաւ որ ամսոյն 21 ին իրիկուն իւր բանակը բաշխնջ ըլլաւոր վասնգի մէջ է եւ անկարեի է սպահիական սահմանի վլայ մասը, հրաման արձակեց գաղղական գնդերուն, որ իւր պարտեալ զնդին համար մարտաներ ապահովցունեն. Այս հրամանն հասաւ նսեւ այն հրամանատարին, որ Մարդկին որի բերդին ծու գիւղըքապար բանական էր: արամատար ամեն բան յառաջ հրամայեց որ փոթով գետ ի Գաղղիս ճամբոյ հանունի միջաւորներն որ բերդին մէջ կը ինամառէւի:

Տիւուր չու մին էր այս՝ որ գեղացւոյ վեց կոտքէ կը բաղկանած ծածկեալ յարդիւ: Մէկուն վլայ դրուած էր Ալպէի Տարիքագետն եւ իւր ընկերներն երեք հոգի: Չուն անվտանգ չէր, վասն զի ժիշ այն կառավոր պորոտայէն պիտի անցնէր, որուն վասն մը օր յառաջ Ալպէու բանակուն կող մեծ բանակին սահմանեալ կարաւանն յափրտակուած էր: Եւ օրոյէնեաւ չուոյն ամեն կոզմ արձաւուած բաղմանթիւ լրտեսներ Պատերազմնաց Հետքն մեծամ ցանուն, համարցաւ հրամանատարն թէ կրնայ շունել, նսաւածած որ իւրեան նըեւէ կերպով քանի մ'օրէն Սպասնիցոց ձեւը պիտի անցնէր: Անը համար փորդիկ պահապան գունդ մը դրաւ միրաւորեց քայլ մինչեւ մերձակայ պահանցնց՝ որ եւ շուոյն պիտի ընկերուած մինչեւ յաջերդ պահանցնց:

Վիրառողք առանց վասնգի յաղողութեամբ Պայտի համաս: Երիկն զիրենի կը պաշտպանէր, եւ այս աւելի զըսաւոր էր, քան քանի մը զաղիւացի զինուորաց մատուցած պաշտպանութիւնը:

Վիրորիսից փաւաւոր յաղթութեամ լուրն շանթի արաբաւթեամբ բօմիկակ Ապանին առածեցաւ, եւ ամենքն առանիւագ եղան: Ամեն կողը կամասուր զնդեր կը կազմուէն, եւ բուն բանկը կերթային կը միանցին. իսկ անսոն որ չէին կրնար համերելու մինչեւ որ այսպիսի զնդեր կազմուն, կը դիմէի իւրանց վլայ ու ըստ մասն իրանգութիւնի Գաղղիացոց որշակի կրնային իւ վասեին: եւ ըստ մասին կը միանցնի բազմաթիւ Պատերազմնաց հետ, որոնք լեռնավայրքն առապահուն կը նէրին Գաղղիացոց:

Այսպէս Գաևելիւայի բանակն այս օրերս շատ մեծած էր, եւ աւելի կամէր ցորչափ գալու վիական փախատական բանակն յառաջ կու գար: Առով բանալը գրթէ իրին մեծաց, եւ ամեն օր փոքրի Նականերու առիթ կը հանդիւի էր: Գաւ եսիւեա Կուցէր իւր գեռանտիրներ պատերազի վարժեցնել անոր համար գունդ գունդ բաժնեց եւ հրամայեց որ երթան կառուղի պարտապահ վլայ Լեզու կամէրիւայի բանակն անհամբուն: Այս գնդերու աշքը աւ գունդ շտան շտան առ ամսութիւն անհամբուն:

Վերջապէս բանակն յառաջնթաց փախըստականներն հասան:

ած էր, ոմանք անտէր ձերեր վրան հեծած, ոմանք գեղացւոյ կոտքերն յափասակած եւ վրան գիրուած: Գիւղաբաղարի հրամանատարն քանի մ'օրուան մէջ կամարդնն քովերը հոյ գիւղել տուած էր, իւր պատէւէ: Հոյ փախտականները քովն առաւ եւ անոնցմէ քաջներն իւր սեպհակնիւն հոյի գիւղին հետ միացուց, մացեալները կարգի դրա որչափ որ զէկը ունէնին: Առոք որ զէն շունէնին՝ ամրութեան շնորհեալ պիտի ախատիւն, որով այս ամրութիւններն բաւական զօրացան:

Բայց փախտականաց հեղեղը կը սսատիանար: Ամեն ինանինուան յառաջ կը իւրթային: Հեծալազարու որ հետեւակազըր, ննդանօթ ամիւր կառքերն առաջ թնգանօթի, կառքեր լի վիրաւորք եւ այլ ամսոյն ինչ: Ակըջապէս հասաւ գրնացսկեալ մը իւր գնդովն, եւ երբ այս ամրութիւններ իւսներու համար ախատական հոյ կանդ տանուն: Քանի մը թուրանօթի՝ որ գեղ գործածն եւ պաշտօնական լայ Հրամանեցաւ վիստասա գուստն անդին անցնիլ եւ հոյ գնդուն ըստ կարելցին յարդի բերկը եւ կենաւ մինչեւ որ վերադարձն ավատական կատարել կատարել կարելի ըլլայ:

Բայց երկայն ասան հանգիստ շէին կրնար առնուլ: Մինեւ մօտ էր իւրենց, եւ իւր Պատերազմնոցն ցիրուաց կը զարնուէն յառահաս եւ քայլացած բանակին հետ: Մինեւ յառաջապահ զորքն անզատար ապեկէ կը լուրդ ցուց ընթացքն եւ կը նախար վաս պահէն այս ահարդին սարափին: որ արկած էր Գաղղիացոց վլայ Ակդորիսի մէջ ճակատէն ետու: Յօիկոյ այնչափ աւելի դիւրա յաղջկցաւ, որչափ Գաղղիացոց չէին գիտեր թէ որչափ է այն գունդն՝ որ եւ գործած ժամանակ կը յարձակէր:

(Ըստանիւլի)

ԱՅԼԵՐԱԿԸԼՔ

ՆԱՐԱԾՈՒՐՔ

Հիմ թարելու լուսոյ մէջ:

Իւնուրիվանիոյ Ֆիւլատելիքի քաղաքին համալարանն 30.000 տուրք քարամզունի մը գրաւ ին Բարերանին վիստակինք ապահուած համար: Այս վիստական բազմաթիւն քիսնականաց ընկերութիւնն ըն կազմուեցաւ, եւ առաջնորդ մարտուեցաւ հաւակալոր ՑՌ Բիդերո: Այս ընկերութիւնն արդէն մօտերս Փոքր-Ասիս մամբայ պիտի ելլէ:

Երկաթի վլայ թուղթ կացընդուն նոր գիւռա:

Երկաթի վլայ թուղթ կայսարինքներ (Քուլ) կամ թուղթ կայսերներ համար, երկաթի սոխի շերտով լուս կը շփուի եւ սինծով, ինժուով կամ սոխով թուղթ վրան կը կայսուի: Սոխին անկան հիւթն երկաթին վլայ հաստատուն կը մայ եւ ատով պիտի կը միացրէ թևալզն երկաթին հնետ, որ նաև տաքութեան ալ կը գիմնայ թուղթ թը եւ չը բաժնուիր:

ՏԵՇԵՑՈՅՑՆ

Զիկ տեղմաս սուիծն:

Այս կմոր զաւալ աւըսող մէջ 60 կրամ չսարակ (sandaracine) այնիպէս ու նազուաբ (masatic) կը լուծուի եւ զան 60 կրամ բեւեկնի իւզ կը լեցուի: Անկէ ետեւ սոսնիք թանձն լուծուած մը կը պատրաստուի եւ նոյնչափ ալ ձկան սոսնիք (ichtyocollis) փափ կ'աւելցուի: Այսուհետեւ արդուիլ լուծուածն ապահեայ անօթոյ մէջ էնեւացուի, եւ կամաց կամաց սոսնիք առք լուծուածն վաս կը լցուի, մինեւ որ չի զանիշական մը յառաջ գոյ զոր անդիշապես բաժէ անցընթար է, երբ գործածել ուզուի, քիչ մը տարցնելու է եւ սովորական սոսնիք պէս գործածեած է Այս սոսնիք ցուրտ ջոյ մէջ չի լիւծուի եւ նոյն ինչ տար ջոյ դէմ երկայն ատեն դր դիմանայ:

ՄԱՐԱԲԱԼՈՒՐՔ

Գիրնամիոյ ուսումնական յատաշահիմութիւնը:

(Ա). Ե գերմանիա գիտութեան մէջ նրազափ գերազանցած է մրւա աղքեն, որ ցուցուած էնեւացուած հայրական կարուանական համար կը ցուցնեն որ 1886ին 20 միլիոն մարգի գիր գուրգ գացած է, իսկ ներք մոսն է բարը աշխարհի տէրութիւններէն մայն 9 միլիոն մարգի գիր:

Ի՞նչ կ'արժէ ցրադրոյ մի դիրք մնցընելը:

Փարուի Petit-Journal ցարդոյն ամեն մէջ թիւը 1 միլիոն օրինակ կը տպուի, որուն նմանը չկայ աշխարհին վար: Ասկեայ անցեան տարի գիրքը մեծցոց առանց բաժանորդաչիւն աւելցնելու, թէեւ այս փոխութիւն իրեն արժեց Ճ միլիոն դրակե:

Հնատարրքական զրքեր:

Այս արդուոյն գերմաներէն արուեստգիտական լրագոյ մը մէջ հրատարակուած է յօրւաւաճ, որի մականական էնեւը (Chenevieres) ամուսն գաղղացին մօտեր հատոր մը նորավէկ հրատարակէր է, որուն մէջ զի եւ զու ամեններին չէ գործածուած: Պուրման (Burmans) գերմանացի բանաստեղծ ի Պերլի անցեալ քարու մէջ մէկ հատոր բանաստեղծութիւն հրատարակած է, որուն մէջ շաբաթ ամեններին չէ հանդիպու, նոյնպէս նէւապութիւնը կիշենցոյ Գաբէնսան հազար տուն բանաստեղծութեան մէջ մէկ շաբաթածուած: Անենացի ճողմանաւոց շաբաթ գամանաւոց 24 նորավէլ հրատարակած է, որոնց մէկ դիրք չին գործածուած: նոյն ըրած է անեւ 24 թարբերու մէջ:

ԸՆԿՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԿԵՐՑՈՅ

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՍԻՆԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱԿԻ

Ի ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՒՊՈԼԻՍ

Վնցեալ տարւոյ դեկտ. 18ին կոստ. պարզ վրեննական Միիթարեան Վարժարանին բացան երեսներորդ տարեթարեն ըլլալով՝ Վարժարանին

Վարչութիւնն եկեղեցական հանդիսից եւ հացիերութիւնն հաւաքիրած էր նոյն Վաժարանին նախկին աշակերտութիւն, որոնցմէ իրը քառասուն հոգի փութացան հանդիսակից ըլլալու:

Այս աշակերտութիւնը որ շատ ժամանակէ վեր դիրքար ի միանին չէն են տեսած, եկեղեցական հանդէսներէն ետեւ ժողովեցան Վարժարանին ընդունելութեան պահին մէկ ուր պլիեւուլի ճամաքէր ետք երրարան է: Ճիկէլէկէ ան, (խմբագիր-հրատարակիչ ժերտուի Ըրբէն անուան առաջարարացան անհօրեայ թէրթին), առաջարիեց ժողովանացան թիւիթարեան Վաժարանին նախկին աշակերտաց ընկերութիւն մը կազմեն, նշագիտ եւրոպայի շատ Վարժարաններին ունին, որով թէ իրենք աւելի սերտի իրարու հապուին, եւ թէ Վարժարանին առաջարիեց ժիւաբիմութեան նպաստաւոյց ըլլան: Առաջարկութիւնը միաբան հաւանութիւնը ընդուռուեցաւ, եւ անմիջապէս Մասնաժողով մը կազմուեցաւ: Ընկերութիւնն համանարութիւնն արքան յանձնու համար: Տարւոյ Յունակ 15 ին նախկին աշակերտութիւնն ժողովեցան Վարժարանին պահէ, եւ յօրինուած կամանագուռութիւնն հրատարական կարուանեկէն եւ ընդուռուեցան եւ անդամութեամբ 9 անդամներ բազկացեալ Վարժարանին ժողովը մը դրին, եւ այս անդամներին իրենց մէջ պաշտօնները բաժնեցին այս եղանակու: Մըրգեկան Միկայէլ Նկ:՝ Գահէրէց, Համբակալիս Քրիտու Խի:՝ Երկորդ Գահէրէց, Ամեր Անդամ Նկ:՝ Քամուուպար, Այստանական Սիրէու Խի:՝ Գամաձապետ, Գույուումձեան Յովհաննէս Պէկ:՝ Համարակալ, Մըրգեկան Օնոնի Պէկ:՝ Ճիկէլէկան Ծիրան, Թօննի լրեցին Միմն եւ Հիրմիւ Գրիգոր Եփամակիներն նորհրդական:

Ընկերութիւնն վահանան է ամեն տարի գրամական հանդիսական թիւն մ'ընկելիք՝ ազգին աղքատ ցանցութեար տղաքն Վարժարանին մէջ կրթել առաջ Ընկերութեան ծախիքն, եւ Վարժարանին ընթացքն կատարող երիտասարդոց յապահական յուղանական թիւնութեամբ ընդուռութեամբ միան: Վարժարանին պահանձնակէտ ժորութեամբ իր գործածութեանն սկսաւ եւ արդէն պարզ քանի մը աղքատ ընդուռութեամբ իր գործածութեանն սկսաւ են վայելել:

Այս ատերեամբի հանդիսին ընդարձակ սոսնագրութիւնն եւ այցելույթ լրտաւ խօսուած մասերուն մէկ մասու ցանկացող կրնայ դանեն ձերտուի Շաբաթութիւնն օրաթերթին 1887ի 763, 64, 65 թուերուն մէջ:

Ըստհակարութիւնն կը յայտնենք այսպիսի գեղեցիկ եւ առաքինական գործոյ ձեռնարկութիւնն, եւ կատարեալ յաջուղութիւնն կը մատթենք: Առաջ նախկին աշակերտութիւն թիւիկն կը մատթենք: Առաջ նախկին աշակերտութիւն թիւիկն կը լրացն առաջ ապաքն իրարու հապուին կազմակէտ կը ապագային կիշանիք վիճակ միջոց եւ յապագային երջանիք վիճակ մէջ: կը դանեն: